

Yksilöllinen tuki korkeakoulussa – Yhteisöllinen ja yhdenvertainen ammattikorkeakoulu -podcast

Puhujina Stella Palassalo, Joonas Puhto, Heini-Maria Pietilä ja Piia Anttonen.

Stella: Moikka ja tervetuloa kuuntelemaan meidän podcastia yksilöllisestä tuesta korkeakoulussa. Tää podcast on tuotettu meidän hankkeeseen. Yhteisöllinen ja yhdenvertainen ammattikorkeakoulu eli YYamk. Mie oon Stella Palassalo ja tulen opiskelijakunta Jamkon puolelta. Ja tänäänkään ei tarvitse kuunnella minun yksinhöpöttelyä eli mulla on täällä kolme Jamkin ammattilaista puhumassa opiskelijoiden tuesta. Aloitetaan ihan esittelyllä. Eli Joonas, aloitatko ja kerrot, että kuka oot ja mitä teet?

Joonas: No minä olen joonas puhto ja olen jamkin opintopsykologi nyt viidettä vuotta.

Stella: Kiitos Joonas, tervetuloa, ja sitten siirrytään siinä pöydässä eteenpäin Heiniä kohti.

Heini-Maria: Joo mä oon Heini-Maria Pietilä ja oon tässä Yhteisöllinen ja yhdenvertainen ammattikorkeakoulu -hankkeessa toiminut nyt projektipäällikkönä ja sen lisäksi mä oon ton Joonaksen kollega eli opintopsykologi. Viimeisen vuoden ajan olen saanut kokeilla myös tämmöistä korkeakoulun erityisopettajan hommaa täällä Jamkissa ja just tän hankkeen kautta.

Stella: Kiitos ja tervetuloa myös Heini, sitten vielä kolmantena podcastiin osallistujana täällä meillä on Piia.

Piia: Hei vaan kaikille ja minun nimi on tosiaan Piia Anttonen ja tulen kielikeskukselta ja siellä olen toiminut noin 7 vuotta opettajana. Kielinä on englanti, ruotsi ja saksa. Olen myöskin tässä viimeisen vuoden päivät toiminut kielitutorina, minkä ominaisuudessa olen sitten myös tässä kyseisessä hankkeessa mukana.

Stella: Jes kiitos ja tervetuloa. No lähdetään sitten heti aiheeseen. Mitäs tällä yksilöllisellä tuella oikein tarkoitetaan?

Joonas: No yksilöllinen tukihan opiskelijalla on semmoinen oikeus saada erilaisia tukitoimia. N ei välttämättä ole tietyllä tavalla helpotuksia, mitä voisi ehkä ajatella tuosta, vaan nimenomaan sellaisia tukitoimia, jotka helpottaa sitä itse opiskelua elikkä erilaisia vaikka oppimisen tapoja tai suoritustapoja.

Heini-Maria: Joo ja sitten tämän perustuu ihan lakiin. Eli on olemassa yhdenvertaisuuslaki ja siellä on tämmöinen pykälä kohtuullisista mukautuksista, joka edellyttää sitä, että koulujen koulutuksen järjestäjä tekee tämmöisiä asianmukaisia mukautuksia, jotta jotta henkilö pystyy yhdenvertaisesti opiskelemaan ja saamaan sitä koulutusta. Eli ei ole mikään mikään korkeakoulun oma juttu vaan ihan perustuu tähän yhdenvertaisuuslakiin. Ja löytyy myös sitten ammattikorkeakoululaista vähän niinku viittauksia tähän yksilölliseen tukeen.

Stella: Kuulostaa kyllä hyvältä, että niin kun ihan laista asti on määritelty, että tukea pitää olla saatavilla. Tarkoittaako tämä sitten sitä, että ihan kuka vaan voi saada sitä yksilöllistä tukea?

Heini-Maria: No ei ei ihan kuka vaan, että siihen pitää tietysti olla tietyt perusteet, että sitä yksilöllistä tukea sitten voi saada. Aika monella korkeakouluopiskelijalla on jo niinku aikaisemmilta koulutusasteilta tutkittuna vaikka niitä oppimisen vaikeuksia ja on havaittu, että korkeakouluopiskelijoillakin lukivaikeus esimerkiksi on aika yleinen, että noin 10 % :lla ammattikorkeakoulun opiskelijoista on ihan todettu lukivaikeus. Se on se kaikista yleisin, yleisin peruste siihen yksilölliseen tukeen, mutta on sitten muitakin. Haluaisitko sä Joonas valottaa vähän sitä, että mitä muita syitä voi olla saada sitä yksilöllistä tukea?

Joonas: No niinku mainitsit, tosiaan se lukivaikeus on aika semmoinen yleinen, mutta voi olla kyse oikeastaan mistä tahansa oppimiseen liittyvästä vaikeudesta tai vaikka mielenterveyden haasteesta. Että myöskin ne tulee monesti esille, ja elämäntilannekin ihan voi vaikuttaa. Monesti kuitenkin se ikään kuin perustelu siinä on hyvä olla, jonkunlainen lääkärintodistus vaikka sairauslomasta tai pidempiaikaisesta sairaudesta, niin se yleensä auttaa sitten, että saadaan myönnettyä noita tukitoimia opiskelijalle.

Stella: Okei, aika monipuolisia ongelmia siis voi olla ihan korkeakoulussakin asti. No minkälaista tukea opiskelijat voi saada ihan täällä meillä JAMKissa esimerkiksi?

Joonas: JAMKissa on moniakin erilaisia tukitoimia. Tai ainahan se on yksilöllistä, että mietitään sitten aina tapauskohtaisesti, mutta täällä nyt on esimerkiksi saanut lisäaikaa tenttiin tai on voinut vaikka, itse asiassa erikoisimpia, mitä itse muistan, oli se, että eräs henkilö sai tällaisen niinku jumppapallon, että pystyi liikkumaan luokassa. On myös tällaisia hyvinkin yksilöllisiä ratkaisuja.

Stella: Okei!

Joonas: Mutta ehkä nyt yleisimmin just tuollaisia aikaa liittyviä tai deadlineihin liittyviä, että saa vähän siinä höllätä sitten, että pystyy vähän niin kun enemmän, saa enemmän vapauksia siinä suhteessa.

Heini-Maria: Kanssa aika tyypillinen on se, että saa niinku rauhallisen tenttitilan, että saa ihan rauhassa sitten tehdä sitä tenttiä, varsinkin, jos on tällaisesta keskittymiseen liittyvää haastetta, niin se auttaa kummasti, että kun on se oma oma rauhallinen tila, missä pystyy vähän niitä ärsykeitä kontrolloimaan, niin se auttaa auttaa kummasti sitten siinä tentin tekemisessä. Monesti aika semmoisia pieniäkin ne asiat, mutta että niillä voi olla niinku yllättävän iso merkitys sitten sille opiskelijalle.

Stella: Onko tässä sitten silleen niinku mitään väliä sillä, että mikä aine esimerkiksi on kyseessä, että onko niinku eroja siinä, että auttaako se tai tarvitseeko enemmän aikaa vaikka matikkaan tai sitten kieliin, osaatteko sanoa, onko sillä silleen merkitystä? Vai päteekö päteekö yksilöllinen tuki siihen, että saa sen niinku mihin tahansa kurssille sen avun?

Heini-Maria: Siinä on hyvin erilaista, että tärkeitä on tietenkin esimerkiksi, jos mietitään sitä matematiikkaa, että meillä on rakennettu JAMKissa ja nyt tän hankkeen myötä tällaisesta yksilöllisen tuen polkua sinne matematiikan opintoihin, että mitä se matematiikan opinnoissa tarkoittaa. Ja tällä hetkellä meillä on käytössä semmoinen systeemi, että kun on 5 opintopisteen matematiikan kurssi, niin meillä on tarjolla jokaista 5 opintopisteen kurssia kohden 1 opintopiste tällaisia tukiointoja, ja se on niinku se ensimmäinen tuki. Jos on haasteita matikassa, niin ohjataan sinne tukiryhmään tai tukikurssille ja Piia ehkä osaa enemmän sitten kertoa tuosta kielikeskuksen tuesta, vai mitä?

Piia: Joo tosiaan, meillä on kielikeskuksella tarjolla tukiointoja, jotka voi ennen näitä pakollisia tutkinto-ohjelmaan kuuluvia kieliopintoja ottaa. On ruotsin tukiointoja, englannin tukiointoja. Niitä toki kannattaa hyödyntää sitten ennen, kuin siirtyy näihin pakollisiin opintojaksoihin. Mitä sitten tämä

yksilöllinen tuki kenties kieliopinnoissa sitten olisi, niin kuten Joonas sanoi, niin varmastikin nämä lisäaika-asiat on myös kieliopinnoissa oleellisia ja sitten ehkä myöskin vaihtoehtoiset suoritustavat. Jos opiskelijalla vaikka on sosiaalisten tilanteiden jännitystä tai kenties videoiden tekeminen tuottaa vaikeuksia, niin sitten voidaan opettajan kanssa miettiä, että josko tällaiset tehtävät voisi suorittaa sitten jollakin muulla tavalla ryhmän sijaan, opettajan kanssa kahdestaan, ja suulliset kokeet esimerkiksi, että sitten mietitään, jos opettajan kanssa rupateltaisiin kahdestaan, sitten sen ryhmätilanteen sijaan. Että semmoisia tulee tuota äkkiseltään mieleen, miten se konkreettisesti tulee ehkä esiin kielten kursseilla.

Stella: Nyt kun sanoit tuosta, että miten tulee esiin joku, niin mitäs sitten, jos joku opiskelija kokee, että nyt ehkä tarvitsisi jotain tukea, niin miten tuen tarpeita voi lähteä selvittämään?

Heini-Maria: Joo, no Jamsissa ehkä se ensimmäinen tärkeä yhdyshenkilö on se oma opinto-ohjaaja. Jokaisessa yksikössä toimii yksi tai jopa 2 opinto-ohjaajaa, ja sinne opinto-ohjaajalle voi varata sen ajan ajan ja siellä lähdetään sitten selvittämään sitä tuen tarvetta. Mutta sitten tietysti myös osa näistä oppimisen haasteista tulee esille vasta aikuisiässä, että havahdutaan siihen ja ollaankin sen kysymyksen edessä, että mikä minulla on ja tarvitsee niinku selvillä asioita. Siihenkin meillä on sitten onneksi olemassa apuja. Kielikeskuksella on tää lukitestausta, joka on tämmöinen digilukiseula nykyään, että sinne voi pitkin vuotta ilmoittautua ja teillä taisi olla nyt erityisopettajakin siellä sitten?

Piia: Joo elikkä tässä tänä vuonna meidän opetushenkilökuntaan on liittynyt S2-opettaja, jolla on myöskin erityisopettajan pätevyys ja hänen työnkuvansa tässä nyt tämän lukuvuoden aikana ehkä tulee selkiytymään, että minkälaisia tehtäviä hänellä sitten loppujen lopuksi on. Varmasti tällaista konsultointiapua esimerkiksi opettajille ja sitten myöskin kenties koulutusten järjestämistä tarpeen vaatiessa. Ja toki sitten myöskin opiskelijoiden ohjausta. Tiedetään vuoden päästä tarkemmin, että mikä hänen työnkuvansa on.

Stella: Kiva kuulla, että siellä panostetaan tähän yksilöllisen tuen ja niin kuin ylipäänsä tuen saamiseen sitten. Mitäs sitten, jos opiskelijalla on jo entuudestaan, että hän tietää jo, että hän tarvitsee näitä lisäapuja, miten se prosessi toimii sitten siinä vaiheessa, jos se tietää niin kun että tarvitsee sitä tukea?

Joonas: No siinäkin tilanteessa tietysti varmaan tuo opinto-ohjaaja on se ensimmäinen, koska kuitenkin opinto-ohjaajan kanssa se hakemus tehdään ja täytetään yhdessä ja mietitään sitä yksilöllistä tukea tarkemmin. Kyllä häneen kannattaa ehdottomasti olla yhteydessä, jos semmoinen tieto on jo, että tämmöisiä tukitoimia tarvitsee. Ja toki sitten sellainen opiskelija, joka hakee vasta opintoihin, niin hänhän voi olla jo siinä vaiheessa ikään kuin ehkä opintotoimiston kautta tai sitten opinto-ohjaajalle suoraan olla jo yhteydessä, että hei, tämmöinen tilanne on, että vähän niinku etukäteen jo voi olla siinä kartalla ja lähteä sitä asiaa viemään.

Stella: Ja ainakin minulle tulee tästä semmoinen kuva, että täällä suhtaudutaan tosi hyvin näihin niinku yksilöllisen tuen tarpeisiin ja ne otetaan tosissaan.

Joonas: Kyllä ja tosi paljon tehdään kuitenkin hakemuksia, että en nyt muista lukumääriä, mutta olisiko useita satoja kuitenkin vuodessa?

Heini-Maria: Ja sitten se on tärkeä muistaa myös, että YTHS on meille semmoinen tärkeä yhteistyökumppani tässä, että jos se tilanne on semmoinen, että se ei meillä täällä ikään kuin meidän voimin selviä, niin sitten mennään tarkempiin tutkimuksiin. Jos ajatellaan vaikka tarkkaavuuden

haasteita, niin niin ne tutkitaan sitten siellä YTHS:n puolella, ja sillä tavalla tehdään me opiskelijatyöntekijät täällä yhteistyötä aktiivisesti YTHSN kanssa.

Joonas: Joo, että se on kyllä tärkeä pointti toi että Jamkilla ei kuitenkaan ole sitten resursseja lähteä tekemään vaikka oppimisvaikeustutkimuksia tai juuri ADHD-tutkimuksia. Sitten yleensä lähdetään tekemään yhteistyötä YTHS:n kanssa.

Stella: Joo, ja Jamko tietenkin tässä myös mukana mekin YTHS:n kanssa tehdään yhteistyötä ja meiltä sitten noi tutorit ja mentorit on mukana tässä tukiympyrässä. Oonko ymmärtänyt oikein, että Piia teillä on kielikeskuksella myös kielitutoreita, mitä nämä tekee?

Piia: Joo, kyllä meillä on yksi kielitutori ja se olen tällä hetkellä minä. Kielitutor on sellainen yleensä opetushenkilökunnan jäsen kielikeskukselta, jonka puoleen opiskelijat voi kääntyä, jos kielten ja viestinnän opinnoissa on jotakin kysyttävää tai myöskin sitten, jos niitä haasteita tai tällaisia on, että opiskelijaa mietityttää, että miten kielten opinnoista selviää. Sitten kielitutori on semmoinen osoite mihinkä voi tulla. Tosi usein esimerkiksi opot ohjaa kielitutorille opiskelijat, että jos on siellä tullut ilmi, että kenties olisi jotakin haasteita niissä kieliopinnoissa tulossa, niin sitten opiskelijat tulevat minun juttusille. Minkälaiisten asioiden tiimoilta he sitten yleensä tulevat ja näin, niin tosi usein saattaa olla just sellainen epävarmuus, että miten esimerkiksi ruotsin ja englannin pakollisissa opintojaksoissa pärjää, että riittääkö se oma kielitaito sinne ja jos kielitaito ei ole riittävä, niin mitä voitaisiin tehdä, että se nousisi sille tasolle, että niistä kunnialla päästäisiin läpi. Niihin voi sitten neuvoa, että ohjaan joko näille tukiopinnojaksolle tai sitten omatoimista itsenäistä kielen kertausta. Siihen tulee neuvoja, vinkkejä ja voin antaa opiskelijoille... myöskin joskus opiskelijoita, jos heillä on vähän heikompi kielitaito, niin heitä askarruttaa sitten, että minkälaiset on nämä työelämän ruotsin ja työelämän englannin taitotasovaatimukset ja sisällöt. Niitäkin voidaan katsella aika yksityiskohtaisestikin. Joskus katsellaan sitten, että minkälaisia tehtävyytyyppejä siellä on ja mitä taitoja niihin tarvitaan ja mihinkä erityisesti sitten kannattaisi keskittyä, että nämä opinnot menisivät purkkiin. Joskus opiskelija haluaa vaikka kerrata ihan jotain muutakin kielen osa-aluetta, joka ei välttämättä liity näihin pakollisiin opintojaksoihin. Elikkä hän haluaisi vaikka treenata vaikka sanotaanko kuullun ymmärtämistä ja sitten miettii, että mistä hän voisi lähteä liikenteeseen. Sellaisenakin neuvonantajana olen toiminut ja toimin. Aika matalalla kynnyksellä voi tulla juttelemaan kielitutorille. Yleensä opiskelijoilla hyvin tulee mieleen niitä asioita, mitä sitten voisi kysyä ja minkä kanssa apua tarvitsee.

Stella: Ja kuulostaa monipuoliselta silleen, että voi niin kun monenlaista tehdä siellä.

Piia: Kyllä kyllä joo, että siellähän on kielikeskuksen tavoitteena, että kaikki pääsisivät niin kun kunnialla läpi näistä meidän opintojaksoista, että siellä se kielitutor on sitten se tavallaan se ensimmäinen porras, minkä juttusille voi tulla huoliensa tai kysymystensä kanssa.

Stella: Kuulostaa hyvältä kyllä. Vaikka me puhutaan nyt yksilöllisestä tuesta, niin onko Jamkissa sitten tarjolla jotain ryhmää, johon voisi osallistua, josta saisi vaikka vertaistukea?

Joonas: Kyllä näitä säännöllisin väliajoin aina järjestetään, että meillä on nytkin ollut vuoden ajan toiminnassa tällainen Keskity olennaiseen -ryhmä, joka alkoi yliopiston kanssa yhteistyössä ja siellä ollaan nimenomaan näiden opiskelijoiden kanssa työskennelty, joilla on keskittymisen haasteita tai sitten aloittamisen haasteita esimerkiksi opinnoissa, niin tällainen esimerkiksi on järjestetty.

Heini-Maria: Ja nyt sitten on meillä myös nämä opintopiirit eli Dynamon kirjastolla ja sitten täällä Rajakadun kampuksella toimii opintopiirit. Niihin kannattaa kyllä tulla, että siellä siellä saa vinkkiä niihin opintoihin ja se vertaistuki on siellä semmoinen keskeinen juttu, että yhdessä tehdään hommia.

Stella: Opintopiiri on meillä pyörinyt jo jonkun aikaa ja siellä oli paljon näitä opinnäytetyön tekijöitä, että jos se opinnäytetyö meinaa vähän takkuilla, niin siellä oli monta, jotka takkuili saman asian kanssa. No mites sitten Heini kerroitkin, että opon kautta voi saada voi saada sitä apua, mutta jääkö se sitten sille opolle ja onko se opon päätettävissä, vai miten tää prosessi sitten etenee täällä niinku tavallaan kulisseyssä?

Joonas: On se tosiaan itse päätöshän on sitten päällikön päätettävissä, eli yksikön päällikkö tekee tämän päätöksen, mutta käytännössä se opon suosituksesta lähtee ja opon kanssa tehdään se päätös, enkä ole kuullut, että hirveästi olisi tullut hylkyjä sieltä päälliköltä takaisin. Tämä on tietysti kehittynyt aika paljon tässä nyt viime vuoden aikana, sillä kun aikaisemmin nämä kaikki tehtiin paperisena, nämä hakemukset, niin nykyään on siirrytty ihan nykyaikaan eli e-lomakkeeseen.

Stella: Oho.

Joonas: Nyt se hakemus täytetään opon kanssa yhdessä ja lähetetään sähköisesti sitten eteenpäin. Tämän hankkeen ansiosta me ollaan saatu nyt semmoinen hyvin automaattinen prosessi siihen, mikä ei vaadi sitten keltään opolta tai opiskelijalta kauheasti työtä, että se etenee siellä automaattisesti ja sitten palaa opiskelijalle semmoisena todistuksena, minkä hän sitten voi näyttää saadakseen oikeuden näihin tukitoimiin. Elikkä sekin tietysti ero näissä tukitoimissa on vaikka peruskoulun tukitoimiin verrattuna, että opiskelija on itse aika paljon kuitenkin vastuussa siitä, että missä hän haluaa hyödyntää näitä. Ja hän itse niinku tietää parhaiten, että mä haluan vaikka tässä tällä opintojaksolla käyttää tukitoimia.

Stella: Kuulostaa hyvältä edistysaskeleelta, yksilöllisessä tuessakin on päästy 2020-luvulle ja digiaikaan. No jos haluaisi oppia lisää nyt tästä yksilöllisestä tuesta, niin onko esimerkiksi jotain koulutuksia, johon voisi osallistua?

Heini-Maria: Joo tämän hankkeen kautta meillä on nyt tänä syksynä tarjolla koulutuksia. Opiskelijoille olisi tarjolla nyt tämmöinen Oppimispakki koulutus, joka on suunnattu nimenomaan aloittaville opiskelijoille, ja siellä sitten katsotaan erilaisia opiskelustrategioita ja keskustellaan oppimisvaikeuksista ja sitten mietitään näitä tukitoimia myöskin. Meillä on ilo saada meille tämmöinen Erilaisten oppijoiden liiton porukka kouluttamaan. Tämä järjestetään 18.9.2023 kello 14–16 ja se on Teamsissa. Siihen ei tarvitse ennakolta ilmoittautua, että riittää, kun liittyy linjoille sitten oikeaan aikaan, ja tietoa tästä koulutuksesta löytyy sieltä Jamkin intrasta. Snn lisäksi sitten meillä on koulutusta meidän opetushenkilöstölle ja ohjauspuolen toimijoille. Tämmöinen Yksilöllinen tuki korkeakoulussa -koulutus ja meillä oli jo viime viime keväänä ensimmäinen setti tätä, että tää on niinku uusintana. En tiedä onko yleisön toiveesta, mutta kuitenkin (naurahtaa). Eli 4.10. koulutetaan ja ja siinä ollaan sitten minä ja sitten Joonas kouluttajina, että sinne sinne voi kanssa ilmoittautua mukaan.

Stella: Hyvältä kuulosta. Ruvetaan sitten päättämään tätä keskustelua. Kiitos teille ja jos oli vielä jotain, mistä haluaisitte sanoa, niin nyt on sen aika.

Heini-Maria: No mä voisin sanoa sen, että olkaa matalalla kynnyksellä yhteydessä, että ei tarvitse jäädä yksin pohtimaan, vaan jos nää asiat mietityttää, niin voi olla yhteydessä joko omaan opettajatutorttiin, opoon tai sitten meihin opintopsykologeihin.

Stella: Jes. Ja jos siellä joku opiskelija nyt rupesi miettimään, että on ollut hankalaa kurseilla ja tarvitsisi vaikka sen jumppapallon sinne luokkaan, niin olkaa tosiaan yhteydessä sitten. Kiitoksia tosi paljon teille, ja meillä on vielä hankkeella yksi podcast tulossa tämän syksyn aikana, niin nähdään siellä tai kuullaan siellä sitten seuraavaksi!

Podcast on toteutettu Yhteisöllinen yhdenvertainen ammattikorkeakoulu -projektissa vuonna 2023.

www.jamk.fi